

Liikkuva koulu

Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!- kehittämisavustukset 2024–2025

Hankkeiden seuranta ja arviointi

Marianne Turunen & Tuomas Kukko
Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Likes

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Likes
by jamk

Sisältö

TAUSTA

Liikkuva koulu ja Move! tiiviisti	3
Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisyhteistyön myöntäminen	4
Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisyhteistyön tavoitteet	5
Hankesurannan ja arvioinnin toteutus	6

MOVE!-PROSESSIT KUNNISSA 2024

Move!-prosessien nykytila kunnissa	7
Move!-tulosten hyödyntäminen terveystarkastuksissa	8
Move!-tulosten hyödyntäminen kouluissa, kunnissa ja hyvinvointialueilla	9
Move!-tulosten käsittely opiskelu- ja huoltajien kanssa	10

AVUSTUSTIEDOT

Myönnetty avustukset	11
Myönnetty avustukset alueittain	12
Avustusten kohdentuminen painopisteittäin	13
Hankkeiden painopisteet eri kokoisissa kunnissa	14
Hankkeiden kustannusarviot	15
Kustannusarviot painopisteittäin	16
Hankkeiden osallistujatavoite	17
Osallistujat ja koulut hankkeissa painopisteittäin	18

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET HANKEHAKEMUKSISSA

Toimenpiteet hakemuksissa painopisteittäin	19
Yhteistyötahot hakemuksissa painopisteittäin	20

Liikkuva koulu

HAKUILMOITUKSEN SISÄLLÖT HAKEMUKSISSA

Hakuilmoituksen sisällöt hakemuksissa: Move!	21
Hakuilmoituksen sisällöt hakemuksissa: Liikkuva koulu	22

KESKEISET TEEMAT HAKEMUKSISSA

Toimenpiteet yläkoululaisille	23
Toimenpiteet vähän liikkuvien tukemiseksi	24
KouluPT (Personal trainer) -toiminta	25
KouluPT:n työnkuvaesimerkki Liikkuva koulu ja Move! -hankkeissa	26

TOIMINNAN SEURANTA, ARVIOINTI JA VAKIINTUMINEN

HANKKEET ALUEITTAIN

Etelä-Suomen AVI-alueen hankkeet	28
Lounais-Suomen ja Itä-Suomen AVI-alueen hankkeet	29
Länsi- ja Sisä-Suomen AVI-alueen hankkeet	30
Pohjois-Suomen ja Lapin AVI-alueen hankkeet	31

Yhteenveto

Lisätietoja	32–33
	34

Liikkuva koulu ja Move! tiiviisti

Liikkuva koulu on osa Liikkuvat-kokonaisuutta, jolla edistetään koko väestön liikkumista. Liikkuva koulu -toiminnassa kehitetään koulujen (perusopetuksen) liikunnallista toimintakulttuuria, millä tarkoitetaan henkilöstön ja oppilaiden asenteita, toimintaa ja osaamista sekä koulun ja kunnan rakenteita, toimintatapoja ja johtamista. Liikkumisella osana koulupäivää edistetään esimerkiksi oppimista, kouluyhteisöön kiinnittymistä, yhteisöllisyyttä, sosiaalisia suhteita, jaksamista ja hyvinvointia sekä tarjotaan lapsille ja nuorille ilon, osallisuuden ja pystyvyyden kokemuksia.

Lisätietoa Liikkuvasta koulusta: <https://liikkuvakoulu.fi/>

Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move!-mittaustietoa hyödynnetään koulujen liikuntakasvatuksessa, oppilaiden laajoissa terveystarkastuksissa sekä tiedolla johtamisen työkaluna valtakunnallisesti ja alueellisesti. **Move!-prosessi** alkaa ennen mittauksia poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja jatkuu mittausten jälkeen, jolloin Move!-mittausten jatkotoimena tarjotaan esimerkiksi liikuntaneuvontaa ja -tukea sitä tarvitseville lapsille ja nuorille.

Lisätietoa Move!-mittauksista: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/move-mittaustuloksia>

Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move! -kehittämisavustuksen myöntäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö julisti keväällä 2024 haettavaksi avustukset hallitusohjelman Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämishankkeisiin lukuvuodelle 2024–2025. Avustukset haettiin aluehallintovirastoista.

Avustuksen päätavoitteena oli tukea liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistumista ja vakiintumista peruskouluissa sekä Move!-prosessin ja perusopetusikäisten lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan kehittämistä.

Avustusta voitiin myöntää kunnille ja yksityisille koulutuksen järjestäjille. Hakuaika alkoi 3.4.2024 ja päättyi 8.5.2024. Aluehallintoviranomaiset tekivät päätökset 20.6.2024 mennessä. Avustuksiin oli myönnettävissä yhteensä enintään 5 miljoonaa euroa.

Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move! -kehittämisyhteistyön tavoitteet

Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisyhteistyöllä tuetaan liikuntain (390/2015), Valtioneuvoston liikuntapoliittisen selonteon (2018) ja hallitusohjelman Suomi liikkeelle -ohjelman (2023) toimeenpanoa koulupäivän liikunnallistamisen sekä Move!-prosessin kehittämisen ja perusopetusikäisten lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan osalta.

Kehittämisyhteistyön tavoitteena on:

- edistää liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistumista ja vakiintumista perusopetuksessa
- lisätä perusopetusikäisten fyysistä aktiivisuutta ja liikuntaa ja/tai
- tukea Move!-prosessin kehittämistä ja liikuntaneuvontaa perusopetusikäisille

Hankkeiden toivotaan painottavan erityisesti yläkoululaisten ja vähemmän liikkuvien koululaisten kohderyhmiä.

Hankeseurannan ja arvioinnin toteutus

Tässä koosteessa esitetään hankeseurannan ja arvioinnin tuloksia. Arviointi on toteutettu hankkeiden hakemuskirjoituksista, jotka on saatu aluehallinnon asiointipalvelusta.

Liikunnalliseen elämäntapaan ja Liikkuvat-kokonaisuuteen myönnettävien avustusten seurannasta ja arvioinnista vastaa Jyväskylän ammattikorkeakoulun Likes opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta.

Seuranta ja arviointi on osa Liikkuva koulu -ohjelman toteutusta. Hankeseurannan ja arvioinnin tavoitteena on:

- Tukea toimijoita tiedon avulla
- Arvioida ja tuottaa tietoa toiminnan vaikutusten todentamiseksi
- Tuottaa tietoa tiedolla johtamisen tueksi
- Auttaa toimijoita oman toiminnan arvioimisessa ja kehittämisessä

Likes ei osallistu valtionapuviranomaisen toteuttamaan avustusten myöntöprosessiin.

Lue lisää: [Liikunnan paikallisten kehittämishankkeiden seuranta](#)

Myönnetyt avustukset

Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move! -kehittämisavustuksia myönnettiin lukuvuodelle 2024–2025 yhteensä 123 hankkeelle 4 329 500 euroa.

Liikkuva koulu -avustuksia myönnettiin edellisen kerran yläkouluille vuodeksi 2023. Move!-prosessin kehittämiseen ei ole aiemmin myönnetty avustuksia.

Avustusta myönnettiin keskimäärin 35 200 euroa per hanke. Pienin myönnetty avustus oli 1 900 euroa ja suurin 265 000 euroa.

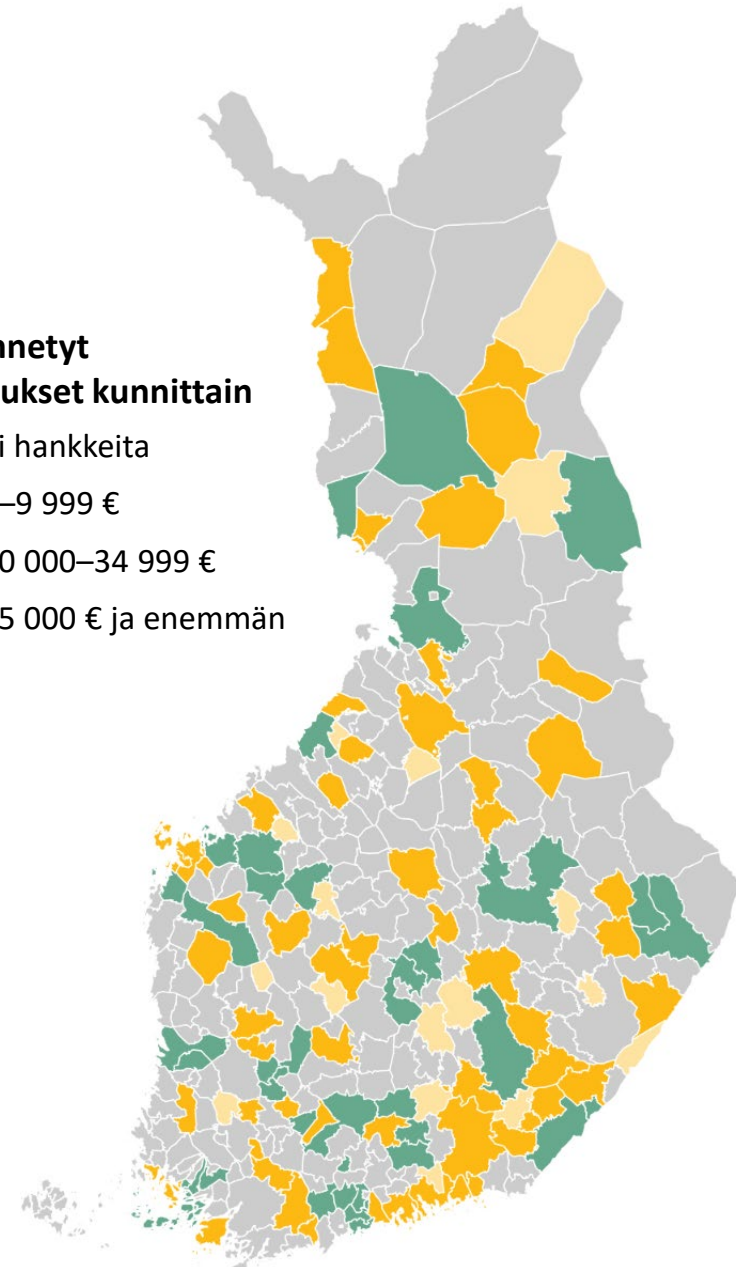
123 hanketta

117 kuntaa

Myönnetty avustus
4 329 500 €

Myönnetyt avustukset kunnittain

- ei hankkeita
- 1–9 999 €
- 10 000–34 999 €
- 35 000 € ja enemmän

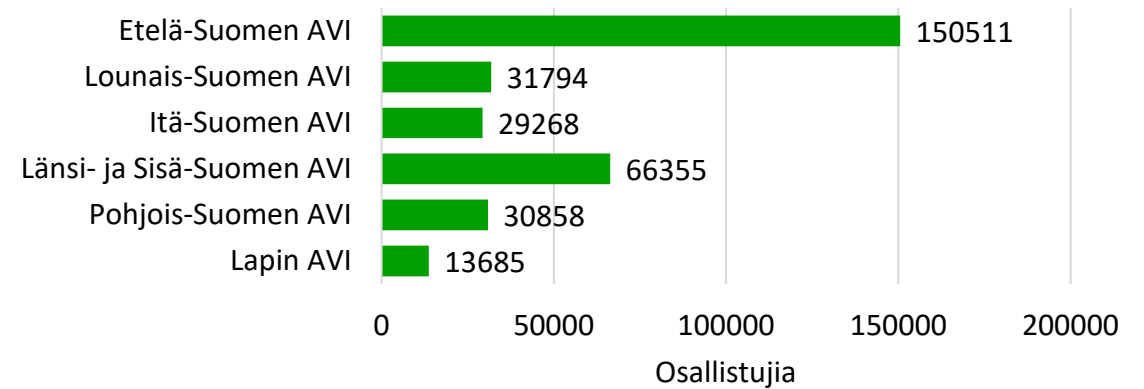
Myönnetyt avustukset alueittain

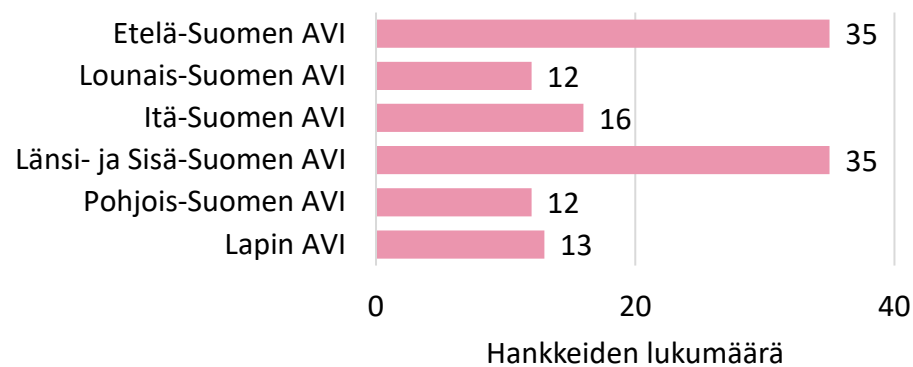
Hankkeita käynnistyi eniten Etelä-Suomen ja Länsi- ja Sisä-Suomen Avi-alueilla. Eniten avustusta myönnettiin Etelä-Suomen Avi-alueella. Etelä-Suomen Avi-alueella avustuksia haki suurin osa kunnista (53 % alueen kunnista) ja Lapin alueella toiseksi suurin osa (52 %). Lounais-Suomen Avi-alueella avustusta haki pienin osa alueen kunnista (28 %).

Etelä-Suomessa hankkeiden osallistujatavoite oli suurin. Kun myönnetty avustus suhteutetaan osallistujatavoitteeseen oli avustus suurin Lapin Avi-alueella (21 €/osallistuja) ja pienin Etelä-Suomen Avi-alueella (9 €/osallistuja).

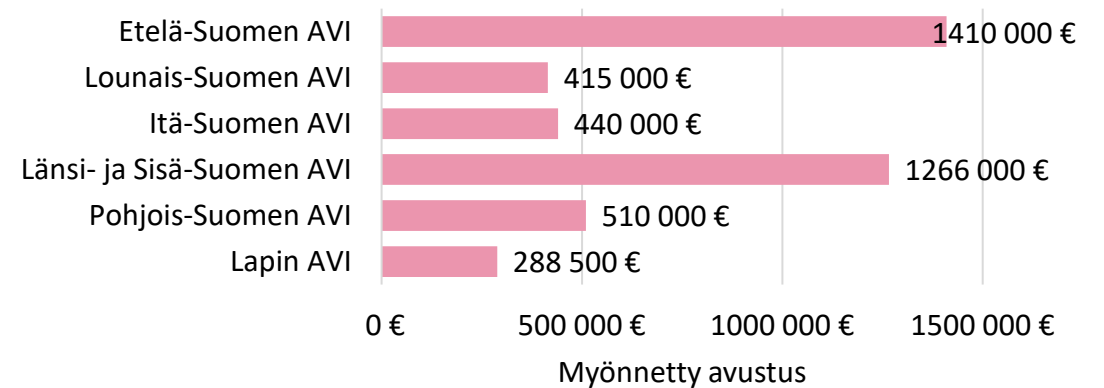
Tavoiteltu osallistujamäärä Avi-alueittain

Hankkeiden lukumäärä Avi-alueittain

Myönnetty avustus Avi-alueittain

Avustusten kohdentuminen painopisteittäin

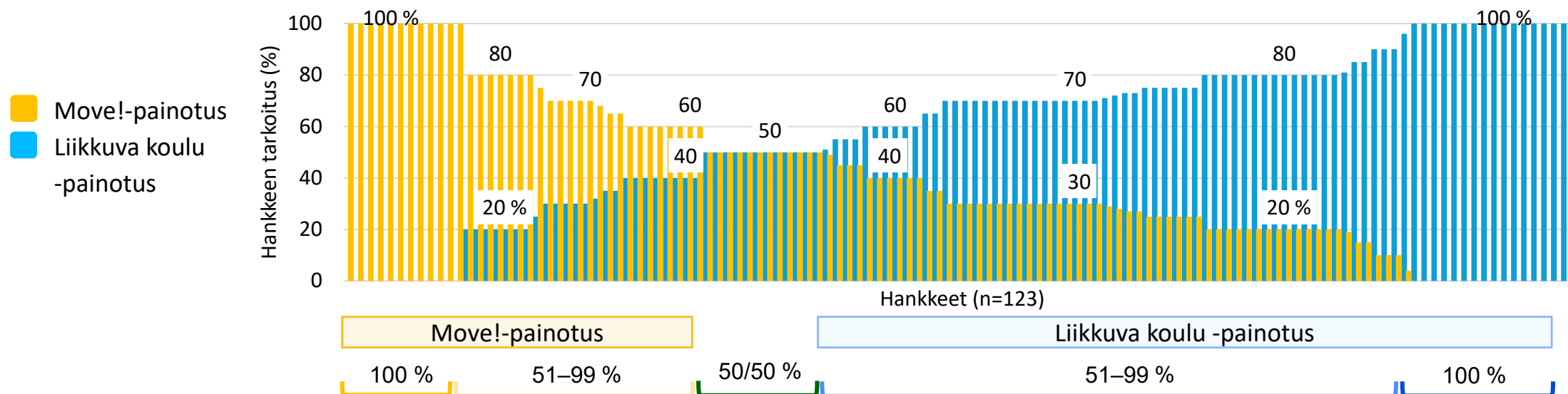

Liikkuva koulu

Valtionavustusta myönnettiin Liikkuva koulu -toimintojen ja Move!-prosessin kehittämiseen joko vain toiseen painopisteeseen tai molempiin samanaikaisesti. Hakijoiden tuli kirjata avustushakemukseen prosenttiosuuksina, kuinka suurelta osalta hanke kohdistuu kumpaankin.

Suurin osa, 77 % hankkeista, ryhtyi kehittämään Liikkuvaa koulua ja Move!-prosessia samanaikaisesti. Move!-prosessia kehitettiin 107 hankkeessa ja Liikkuvaa koulua 111 hankkeessa.

Liikkuva koulu -painotus	lkm	% hankkeista
Liikkuva koulu -hanke 100 %	16	13 %
Liikkuva koulu -painotus 51–99 %	59	48 %
Yhteensä	75	61 %
Move!-painotus	lkm	% hankkeista
Move!-hanke 100 %	12	10 %
Move!-painotus 51–99 %	24	19 %
Yhteensä	36	29 %
Puolet ja puolet 50 %	12	10 %

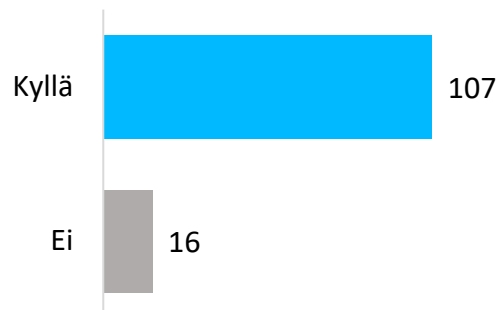

Move!-prosessien nykytila kunnissa

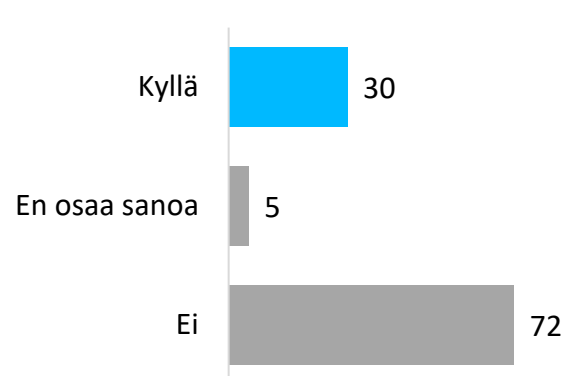

Move!-prosessia kehittävien hankkeiden hakijoilta (n=107) kerättiin valtionavustuksen hakemuslomakkeella tietoja kunnan Move!-prosessin nykytilasta. Suurin osa lähti kehittämään Move!-prosessia tilanteessa, jossa kunnassa ei vielä ollut suunnitelmallista Move!-prosessia.

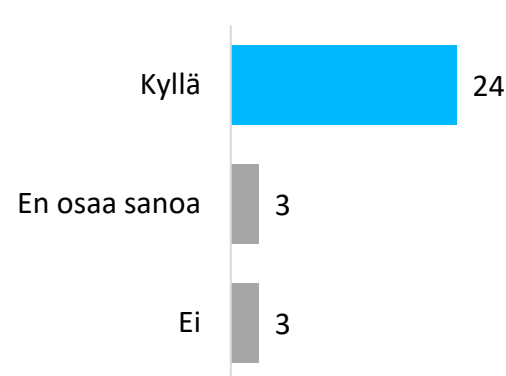
1. Kohdistuuko hanke Move!-prosessiin? (n=123)

2a. Onko kunnassanne sovittu suunnitelmallinen Move!-prosessi? (n=107)

2b. Toteutetaanko sitä moniammatillisessa yhteistyössä? (n=30)

2c. Mitkä tahot ovat siinä mukana? (n=24)

Vastaukset yhdistelty

- Hyvinvointialue/kouluterveydenhuolto/opiskeluhoito
- Koulupsykologi ja kuraattori
- Perusopetus/kasvatuksen toimiala
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- Liikunta- ja nuorisopalvelut
- Harrastamisen Suomen malli
- Move!-vastuuopettajat
- Liikunnan opettajat
- Seurakunta
- Opettajat ja rehtori

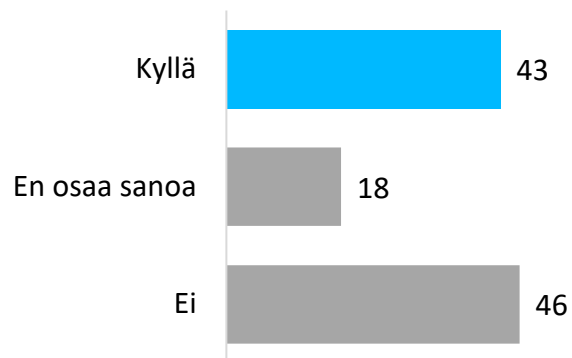
Move!-tulosten hyödyntäminen terveystarkastuksissa

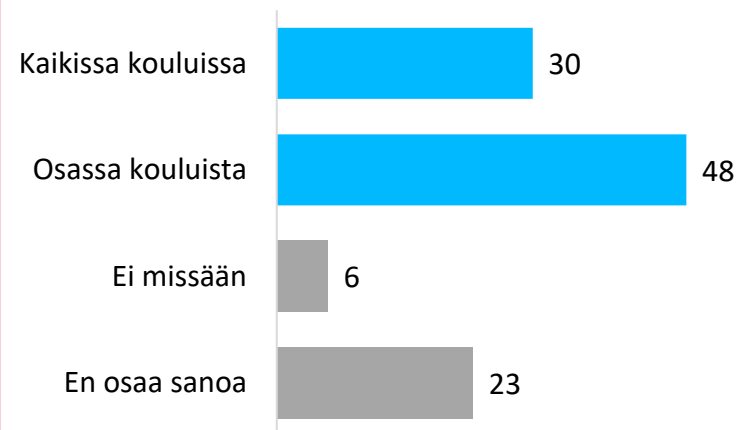
Monissa kunnissa Move!-tulokset eivät olleet käytössä laajoissa terveystarkastuksissa. Osassa kouluista tai osan oppilaista kohdalla tietoja oli kuitenkin hyödynnetty terveystarkastuksissa. Vain harvassa kunnassa tarjottiin järjestelmällisesti tukea oppilaiden fyysisen toimintakyvyn kehittämiseen.

Tietojen puuttumiseen reagoitiin osassa hankkeista pohtimalla Move!-mittausten ja terveystarkastusten ajoitusten uudelleenjärjestelyjä. Terveystarkastukset alkoivat nykyaikatauluilla usein jo ennen Move!-mittauksia.

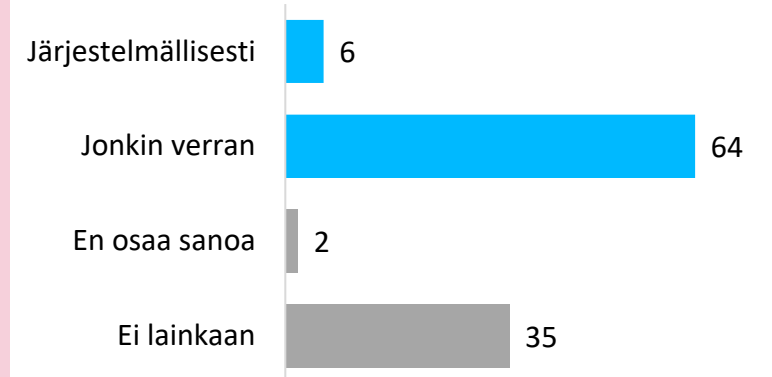
3. Ovatko Move!-tulokset käytössä laajoissa terveystarkastuksissa?
(n=107)

4. Hyödynnetäänkö Move!-mittausten tuloksia laajoissa terveystarkastuksissa?
(n=107)

5. Tarjoaako kunta ja/tai hyvinvointialue yksilöllistä tai ryhmämuotoista tukea fyysisen toimintakyvyn kehittämiseen?
(n=107)

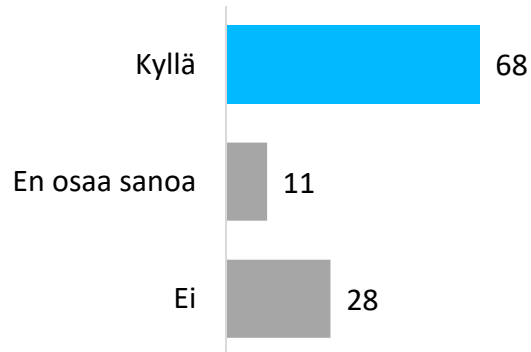
Move!-tulosten hyödyntäminen kouluissa, kunnissa ja hyvinvointialueella

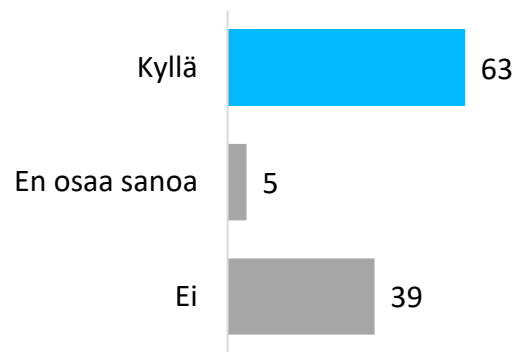
Yli puolet avustuksen hakijoista vastasi hakemuslomakkeen kysymyksiin, että Move!-tuloksia hyödynnetään hyvinvointitoimenpiteiden toteutuksessa kouluissa ja kunnissa. Lähes yhtä suuri osa avustuksen hakijoista ei osannut sanoa hyödynnetäänkö tietoja hyvinvointialueella.

6. Hyödynnetäänkö Move!-tuloksia hyvinvointitoimenpiteiden toteutuksessa...

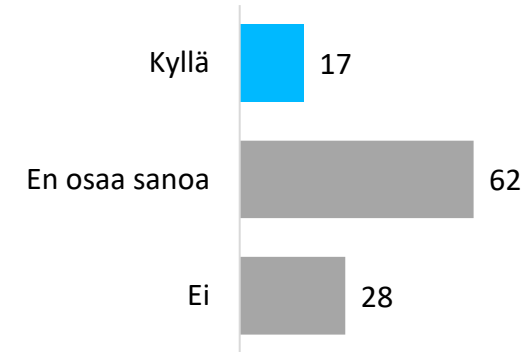
a. kouluissa? (n=107)

b. kunnissa? (n=107)

c. hyvinvointialueella? (n=107)

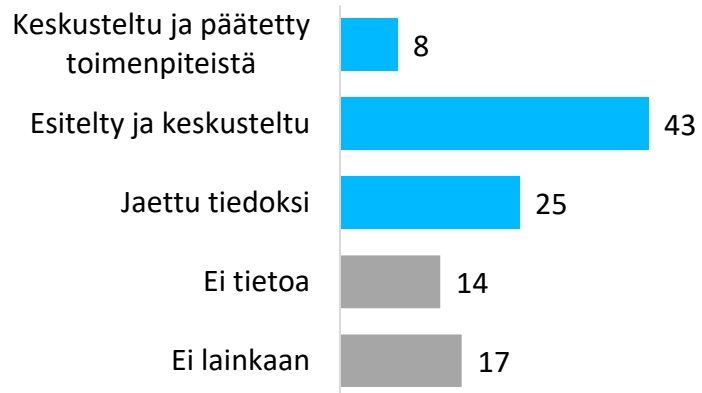
Move!-tulosten käsittely opiskeluhuollon, oppilaiden ja huoltajien kanssa

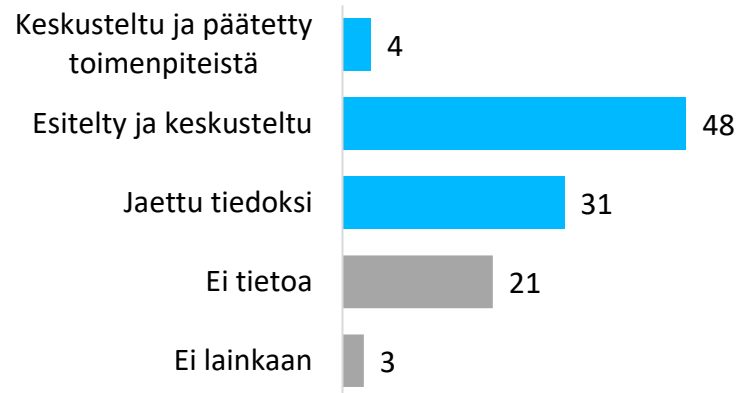
Syksyn 2023 Move!-tuloksista oli keskusteltu yleisimmin oppilaiden kanssa ja opiskeluhuollon ohjausryhmässä. Huoltajille Move!-tulokset oli jaettu usein tiedoksi. Harvat vastasivat, että tuloksista oli keskusteltu ja toimenpiteistä päätetty yhdessä jonkun tahoista (oppilaiden, huoltajien tai opiskeluhuollon ohjausryhmän) kanssa.

7. Miten syksyn 2023 Move!-tuloksia on käsitelty...

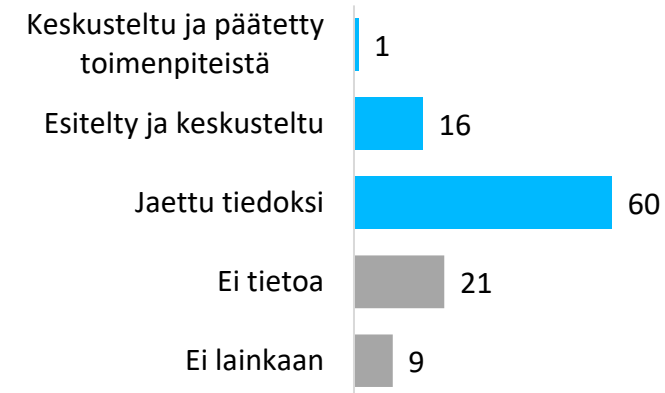
a. opiskeluhuollon ohjausryhmässä?
(n=107)

b. oppilaiden kanssa? (n=107)

c. huoltajien/vanhempien kanssa?
(n=107)

Hankkeiden painopisteet eri kokoisissa kunnissa

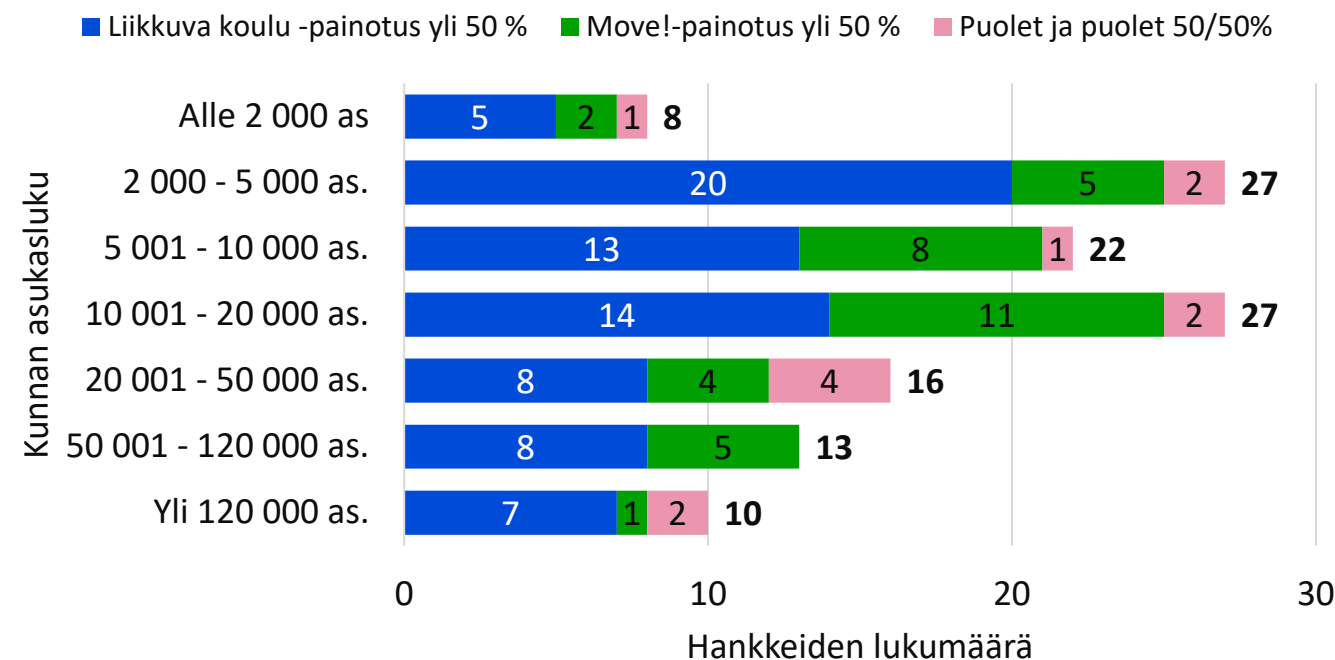

Liikkuva koulu ja Move!
-kehittämishankkeita käynnistyi eri puolilla
Suomea eri kokoisissa kunnissa¹.

Pienissä kunnissa käynnistettiin erityisesti
Liikkuva koulu -toimintaan painottuvia
hankkeita. Kolmasosa (33 %) Liikkuva koulu -
toimintaan painottuneista hankkeista sijoittui
alle 5 000 asukkaan kuntiin.

Move!-prosesseja kehittävät hankkeet
painoutuivat hieman enemmän yli
5 000 asukkaan kuntiin.

Hankkeiden lukumäärä painopisteittäin väestömäärältään
eri kokoisissa kunnissa

¹ Tilastokeskus (2024). Väestörakenne: 11ra - Tunnuslukuja väestöstä alueittain, 1990-2023. Viitattu 18.11.2024. https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11ra.px/

Hankkeiden kustannusarviot

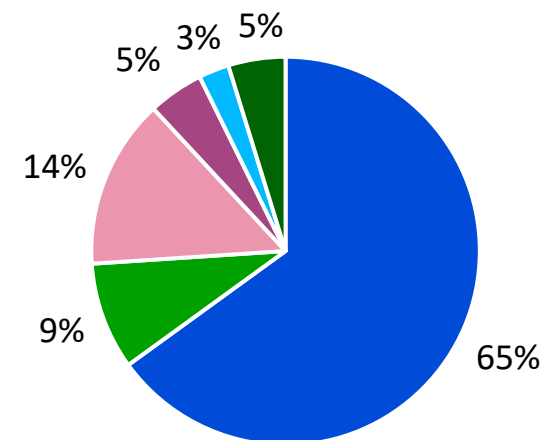
Liikkuva koulu ja Move! -hankkeiden kokonaiskustannuksiksi budjetoitiin yhteensä 7,52 miljoonaa euroa. Hankkeiden saama avustus (4,33 M€.) oli 57,6 prosenttia hankkeiden kokonaiskustannuksista. Avustuksen osuus sai olla korkeimmillaan 60 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista.

Hankkeiden budjetoimien kokonaiskustannusten keskiarvo oli 61 148 euroa ja mediaani 47 950 euroa.

Suunnitellut palkkakustannukset kattoivat keskimäärin lähes kaksi kolmasosaa hankkeiden kokonaiskustannuksista (65 %).

Välinekustannukset olivat toiseksi suurin kustannuslaji (14 %).

- Palkat ja palkkiot
- Kurssit ja koulutukset
- Välinehankinnat
- Matkat ja kuljetukset
- Muut vuokrat ja leasing
- Muut kustannukset

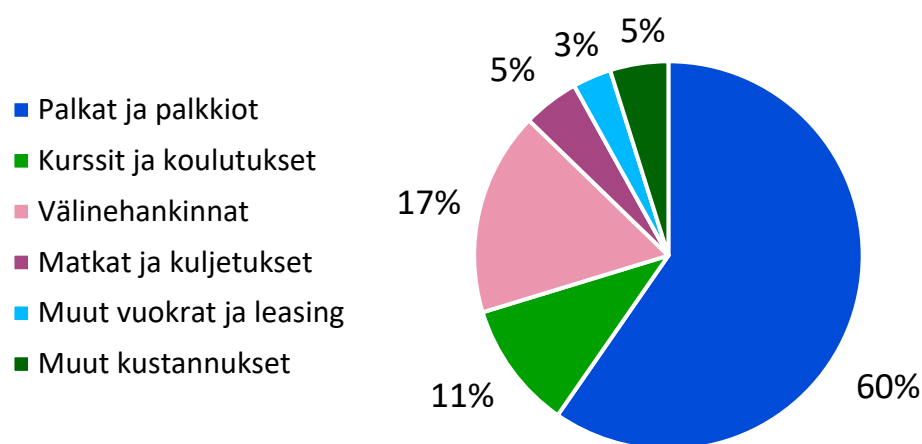
Kustannuslaji	Summa
Palkat ja palkkiot	4 890 129 €
Kurssit ja koulutukset	672 214 €
Välinehankinnat	1 063 372 €
Matkat ja kuljetukset	347 037 €
Muut vuokrat ja leasing	190 420 €
Muut kustannukset	358 082 €
Kokonaiskustannukset	7 521 254 €

Kustannusarviot painopisteittäin

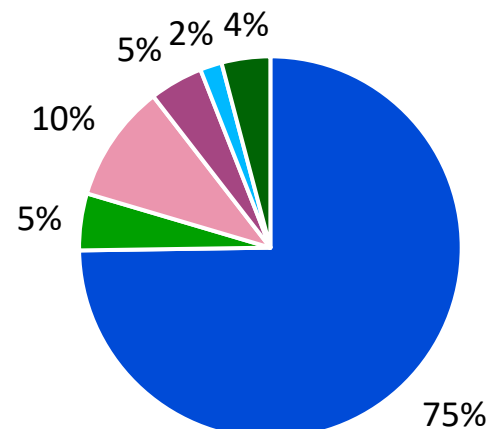
Liikkuva koulu -toimintaan painottuviin hankkeisiin (n=75) budjetoitiin kokonaiskustannuksiksi 4,46 M€. Avustusta ne saivat yhteensä 2,57 M€ ja keskimäärin 34 253 euroa. Move!-prosessin kehittämiseen painottuviin hankkeisiin (n=36) budjetoitiin kokonaiskustannuksiksi 1,90 M€. Avustusta ne saivat yhteensä 1,12 M€ ja keskimäärin 30 985 euroa.

Liikkuva koulu -toimintaan painottuvissa hankkeissa budjetoitiin välinekustannuksiin suurempi ja palkkoihin pienempi osa kustannuksia kuin kaikissa hankkeissa keskimäärin. Move!-hankkeiden kohdalla tilanne oli päinvastainen.

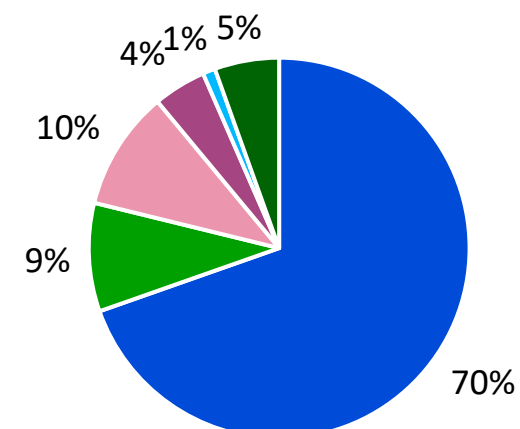
Liikkuva koulu -painotus yli 50 %

Move!-painotus yli 50 %

Liikkuvaa koulua ja Move!-prosessia 50/50 %

Hankkeiden osallistujatavoite

Hankkeet kohdistuivat koulujen lukumäärän perusteella eniten alakouluihin. Ylä- tai yhtenäiskoulut olivat yhtenä kohderyhmänä kuitenkin lähes kaikissa hankkeissa (119 hanketta, 97 %).

Hankkeet tavoittelevat osallistujiksi yhteensä 322 471 oppilasta 1 065 koulussa. Tavoiteltavien oppilaiden lukumäärä on 58,4 prosenttia Suomen peruskoulujen vuoden 2023 oppilasmäärästä¹.

Neljäsosa hankkeista (31 hanketta) kohdistui vain yhteen kouluun. Tällöin koulut olivat usein yhtenäiskouluja. Hakijoilta ei kysytty, miltä osin osallistuvat yhtenäiskoulujen oppilaat ovat ala- tai yläkouluikäisiä.

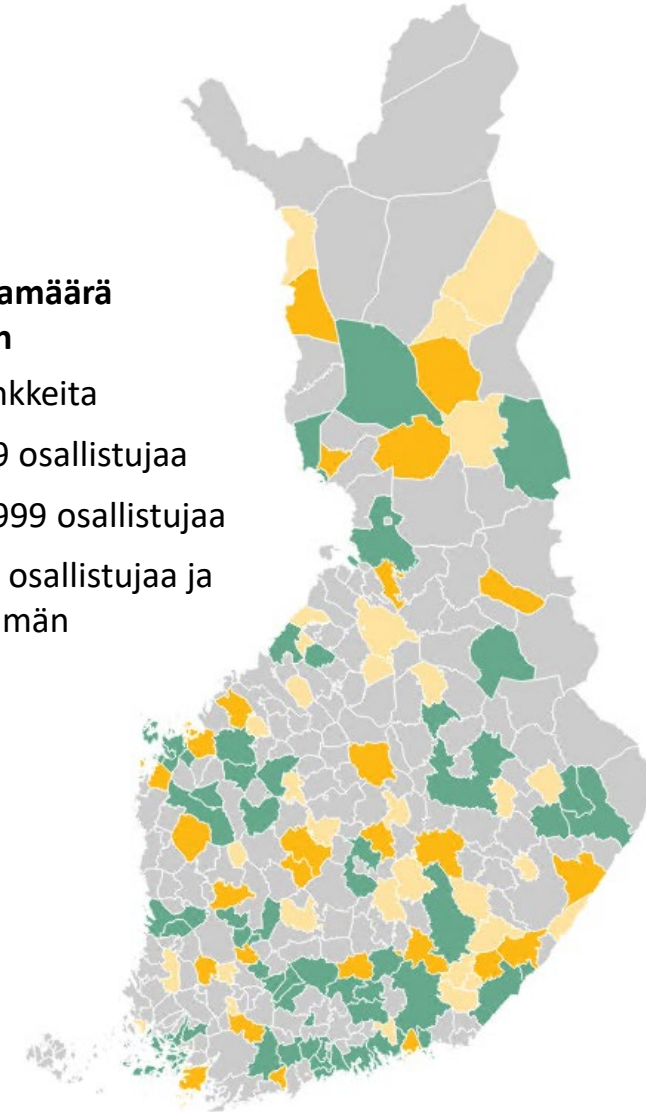
Tyttöjen osuus oli 48,8 prosenttia osallistujatavoitteesta.

Koulu	Koulut lkm	Oppilaat tytöt lkm	Oppilaat pojat lkm	Oppilaat yhteensä
Alakoulu	668	69 242	72 919	142 161
Yläkoulu	108	22 808	23 024	45 832
Yhtenäiskoulu	289	65 440	69 038	134 478
Yhteensä	1 065	157 490	164 981	322 471

¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Opiskelijat ja tutkinnot [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-7644. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 18.11.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/opiskt>

Osallistujamäärä kunnittain

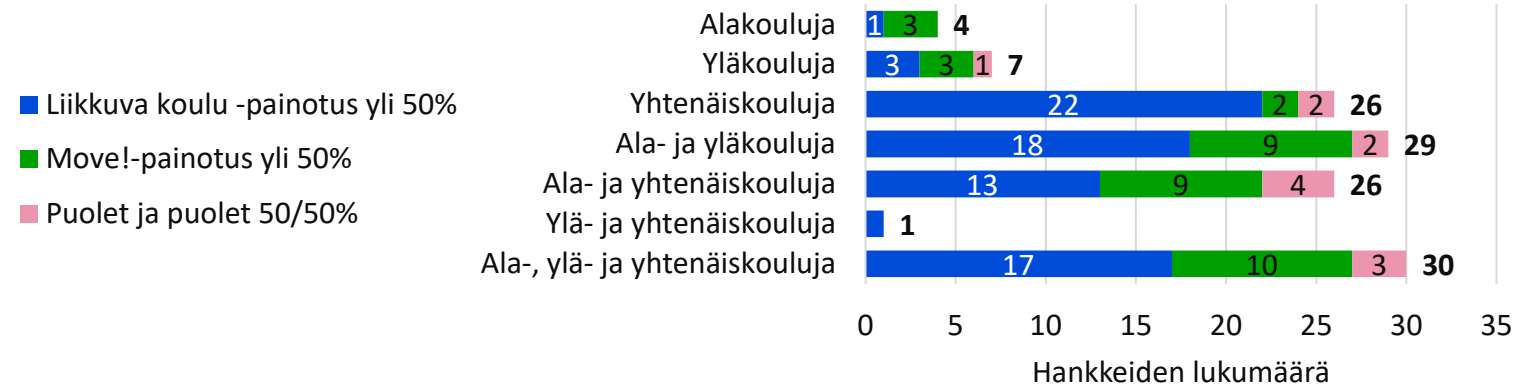
- ei hankkeita
- 1–399 osallistujaa
- 400–999 osallistujaa
- 1 000 osallistujaa ja enemmän

Osallistujat ja koulut hankkeissa painopisteittäin

Hankkeissa mukana olevat koulumuodot

Liikkuva koulu -painotus yli 50 % (n=75)

Koulu	Koulut lkm	Oppilaat tytöt lkm	Oppilaat pojat lkm	Oppilaat yhteensä
Alakoulu	385	41 756	43 149	84 905
Yläkoulu	56	11 265	10 557	21 822
Yhtenäiskoulu	204	48 775	51 679	100 454
Yhteensä	645	101 796	105 385	207 181

Move!-painotus yli 50 % (n=36)

Koulu	Koulut lkm	Oppilaat tytöt lkm	Oppilaat pojat lkm	Oppilaat yhteensä
Alakoulu	209	17 699	18 784	36 483
Yläkoulu	35	7 941	8 176	16 117
Yhtenäiskoulu	61	10 937	11 039	21 976
Yhteensä	305	36 577	37 999	74 576

Toimenpiteet hakemuksissa painopisteittäin

Liikkuva koulu

Hankkeiden toimintasuunnitelmien perusteella välituntitoiminta, tapahtumat ja paikallaanolon vähentäminen oppitunneilla ovat konkreettisia tapoja toteuttaa ennen kaikkea Liikkuva koulu -toimintaa. Move!-prosessia kehittämissä hankkeissa suunnitellaan erilaisia toimenpiteitä, joiden joukossa yleisimpinä ovat liikuntaneuvonta ja liikkumisen pariin ohjaaminen mm. Move!-tulosten perusteella. KouluPT on useissa hankkeissa uusi resurssi oppilaisen ohjaamiseen ja toiminnan suunnitteluun.

Liikkuva koulu -painotus yli 50%

Move!-painotus yli 50%

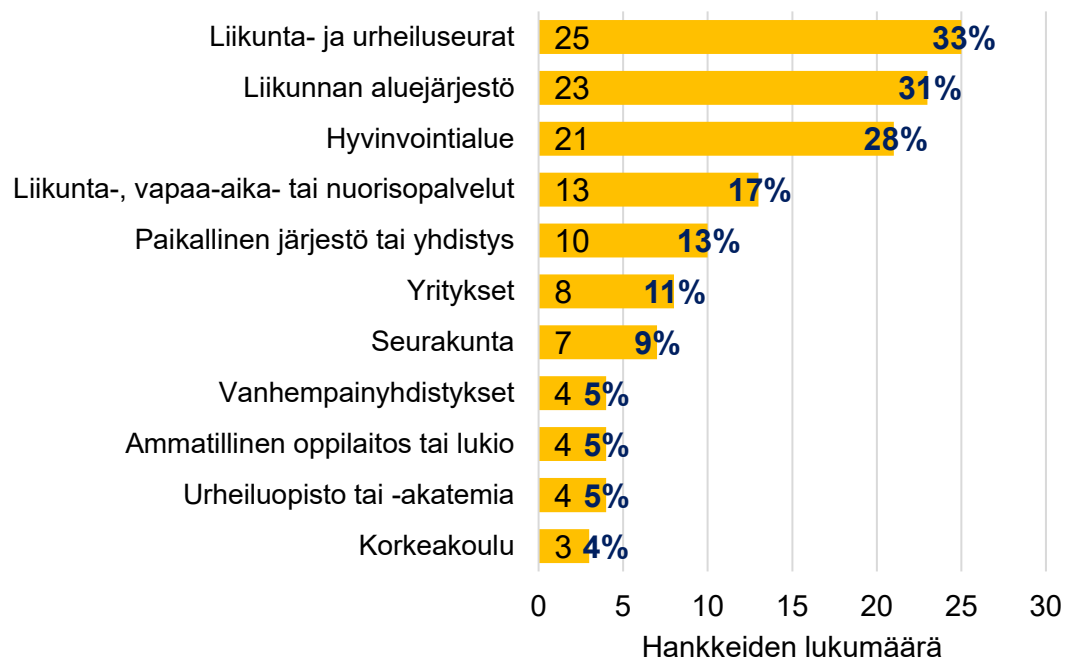
Yhteistyötahot hakemuksissa painopisteittäin

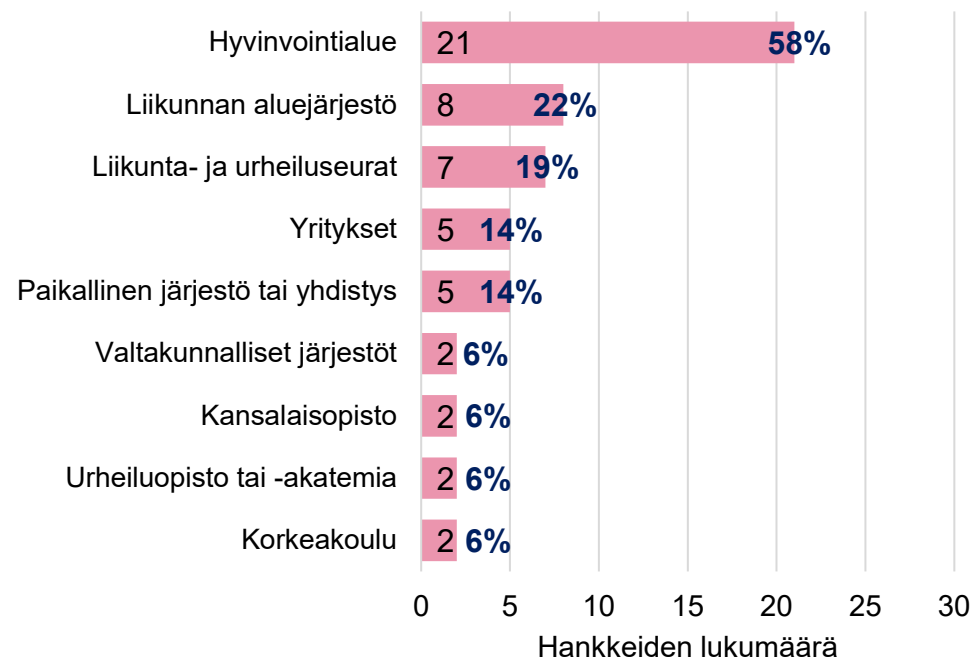
Hankehakemuksiin pyydettiin kirjaamaan hankkeessa mukana olevat yhteistyötahot. Hankkeille kirjattiin keskimäärin 2–3 eri yhteistyötahoa (vaihteluväli 0–27 tahoja). Yhteistyötahoja ei kirjannut lainkaan 25 hanketta. Yleisin yhteistyötaho oli hyvinvointialue (49 hanketta), urheiluseurat (38 hanketta) ja liikunnan aluejärjestö (35 hanketta).

Painopisteittäin tarkasteltuna Liikkuva koulu -hankkeet luettelivat laajemmin yhteistyötahoja kuin Move!-hankkeet. Move!-painotuksen hankkeissa keskeinen yhteistyötaho oli hyvinvointialue.

Liikkuva koulu -painotus yli 50 % (n=75)

Move!-painotus yli 50 % (n=36)

Hakuilmoituksen sisällöt hakemuksissa: Move!

Huomioitavien asioiden yleisyys liikennevaloina

Taulukossa on esitetty liikennevalo-periaatteella, mikä osuus hankkeista on maininnut hakemuksessaan hakuilmoitukseen kirjatut Move!-prosessissa ja perusopetusikäisten liikuntaneuvonnassa huomioitavat asiat:

- 0–33 %
- 34–67 %
- 68–100 %

Move!-prosessissa ja perusopetusikäisten liikuntaneuvonnassa huomioitavia asioita:

Move!-prosessi suunnitellaan moniammatillisessa yhteistyössä kouluissa, kunnissa ja hyvinvointialueilla lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn, terveyden ja hyvinvoinnin tukemiseksi ja edistämiseksi.

Perusopetuksen opetuspuolen ja kouluterveydenhuollon välinen yhteistyö ja sen kehittäminen (mm. Move!-mittausten ja laajojen terveystarkastusten paikallinen aikataulutus niin, että Move!-tulokset ovat käytössä tarkastuksissa ja niitä hyödynnetään).

Oppilaille tarjottava yksilöllinen tai ryhmämuotoinen tuki fyysisen toimintakyvyn kehittämiseen (liikuntaneuvonta).

Move!-mittausten tulosten hyödyntäminen osana yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän työskentelyä.

Yhteistyö Move!-prosessin kehittämisessä, palveluiden tuottamisessa sekä viestinnässä opetus- ja liikuntapalveluiden, kouluterveydenhuollon sekä paikallisten kumppaneiden, kuten järjestöjen ja yritysten kanssa.

Vuorovaikutus kotien kanssa Move!-mittauksista ja lasten ja nuorten fyysisestä toimintakyvystä, terveydestä ja hyvinvoinnista.

Oppilaiden osallistaminen Move!-prosessin kehittämiseen.

Move!-n antaman tiedon hyödyntäminen kouluissa, kunnissa ja hyvinvointialueilla hyvinvointitoimenpiteiden suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa.

Kirjataan Move!-prosessi ja tukitoimet vuosisuunnitelmiin ja/tai ohjaaviin asiakirjoihin (esim. opiskeluhoitosuunnitelma).

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisemassa hakuilmoituksessa hakijoita ohjattiin suunnittelemaan toimintaa huomioimalla toiminnassa tunnistettuja menestystekijöitä¹. Move!-prosessiin ja perusopetusikäisten liikuntaneuvontaan myönnettyjen avustusten ensikertaisuuden vuoksi hakuilmoitukseen ei kirjattu menestystekijöitä, vaan yleisesti huomioitavia asioita.

Hankkeiden hakemuksia tarkasteltiin suhteessa hakuilmoitukseen. Yleisimmin hakemuksista oli löydettävissä aikeita hyödyntää Move!-n antamaa tietoa toimenpiteiden suunnittelussa. Toimenpiteet olivat usein oppilaille tarjottavaa tukea. Yleistä oli myös kuvailla moniammatillista ja poikkihallinnollista yhteistyötä, etenkin perusopetuksen ja kouluterveydenhuollon välillä.

Järjestyksessä harvinaisimmasta yleisimpään: Move!-prosessin kirjaaminen mainittiin erikseen vain pienessä osassa hakemuksia. Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmän työskentely mainittiin myös harvoin. Hakemusten mukaan oppilaita otettiin mukaan Move!-prosessin kehittämiseen noin neljäsosassa hankkeista. Vuorovaikutus kotien kanssa kirjattiin vajaaseen kolmasosaan hakemuksista.

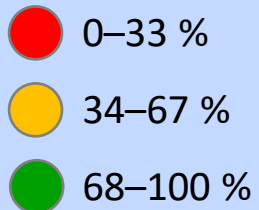
Tarkastelujen tulokinnassa tulee ottaa huomioon, että valtionapuviranomainen toivoo tiivistettyjä hakemuksia, jolloin kaikkia toiminnan osatekijöitä ei aina mainita hakemuksissa.

Hakuilmoituksen sisällöt hakemuksissa: Liikkuva koulu

Menestystekijöiden yleisyys liikennevaloina

Taulukossa on esitetty liikennevalo-periaatteella mikä osuus hankkeista on maininnut hakemuksessaan hakuilmoitukseen kirjatut Liikkuva koulu -menestystekijät

1. Liikkuva koulu -toiminnan organisointiin kohdistuvat toimenpiteet	2. Opetukseen kohdistuvat toimenpiteet	3. Oppilaisiin ja kouluihin kohdistuvat toimenpiteet	4. Yhteistyöhön kohdistuvat toimenpiteet
Kehitetään aktiivista toimintakulttuuria vaikuttamalla henkilöstön ja oppilaiden asenteisiin, toimintaan ja osaamiseen sekä koulun olosuhteisiin (sisä- ja ulkotiloissa), rakenteisiin ja toimintatapoihin.	Vähennetään istumista ja paikallaanoloa sekä staattisia työasentoja.	Kehitetään erityisesti vähän liikkuvien oppilaiden tunnistamista ja heille tarjottavaa tukea (esim. Personal Trainer/Koulu PT -toiminta osana liikuntaneuvonnan palvelua).	Edistetään vanhempien ja perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä liikunnallisen elämäntavan tukemisessa (esim. toiminnalliset vanhempainillat).
Kehitetään Liikkuva koulu -toiminnan kokonaiskoordinaatiota ja johtamista osana organisaation toimintaa: Koululla on tiimi, joka koordinoi Liikkuva koulu -toimintaa ja liikkumisen edistämiseksi on valittu lukuvuoden tavoitteet ja toimenpiteet. Kunnassa on nimetty henkilö koordinoimaan Liikkuva koulu -toimintaa. Johto on sitoutunut toiminnan edistämiseen.	Pidetään opetuksessa liikettä lisääviä taukoja.	Kehitetään fyysistä hyvinvointia tukevia toimenpiteitä osana aktiivista toimintakulttuuria, kuten fyysisen kunnan kehittäminen (esim. Pulssi-tunnit), liikkuvuuden tai motoristen taitojen tukeminen.	Koulutuksen järjestäjä tekee laaja-alaista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa, kuten hyvinvointialueiden, muiden kuntien ja kunnan eri toimialojen kanssa (esim. nuoriso-, liikunta- ja tekninen toimi), koulujen ja oppilaitosten, liikuntaseurojen, kansanterveysjärjestöjen, seurakuntien, yritysten ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa.
Osallistetaan oppilaita sekä henkilöstöä toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.	Käytetään liikettä lisääviä toiminnallisia menetelmiä.	Kehitetään liikkumisen ja liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia koulupäivän aikana tai sen välittömässä läheisyydessä.	Kehitetään Liikkuva koulu -toimintaa erityisesti yhteistyössä kouluterveydenhuollon kanssa ja osana yhteisöllistä opiskeluhoitoa.
Edistetään Liikkuva koulu -toiminnassa yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, saavutettavuutta ja esteettömyyttä.	Hyödynnetään teknologiaa liikkumisen lisäämiseksi.	Hyödynnetään liikkumista kouluyhteisöön kiinnittymisen, yhteisöllisyyden, jaksamisen ja palautumisen sekä oppimisen tukemisessa.	Koulutuksen järjestäjä kehittää hankkeen sisäistä yhteistyötä ja edistää hankkeen toimijoiden sitoutumista.
Kirjataan toimintaa pitkän tähtäimen suunnitelmiin, vuosisuunnitelmiin ja/tai ohjaaviin asiakirjoihin.	Hyödynnetään tutoropettaja-toimintaa vertaisoppimisen ja toiminnallisuuden lisäämisessä.	Hyödynnetään tapahtumia ja tempauksia liikkumisen sekä fyysisen toimintakyvyn ja oppimisen edistämiseksi.	Tehdään moniammatillista yhteistyötä liikkumisen edistämiseksi.
Hyödynnetään nykytilan arviointia toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa sekä tulevan lukuvuoden kehittämiskohteen valinnassa. Kouluilla on käytössä Liikkuva koulu ja/tai hyvinvoinnin vuosikello.		Kehitetään koulujen olosuhteita niin, että ne kannustavat fyysiseen aktiivisuuteen ja asentojen vaihteluun, ja lisäävät koulupäivän aikaisen liikkumisen mahdollisuuksia sekä oppitunneilla että niiden välisenä aikana.	
Liikkuva koulu -toiminnan tärkeimmät menestystekijät huomioitiin hankkeiden suunnitelmissa melko hyvin. Vakiintumista turvaava toiminnan kirjaaminen ohjaaviin asiakirjoihin on ollut aiemmin ja näyttää olevan edelleen harvinaista.		Lisätään oppilaiden aktiivisuutta ja osallisuutta välituntitoiminnan keinoin	
		Kannustetaan oppilaita fyysisesti aktiivisiin koulumatkoihin.	
		Lisätään liikuntatilojen käyttöä opetuksesta vapaina aikoina.	
		Kehitetään oppilaiden vertaisliikuttamista (esim. liikuntatutorit, -agentit tai -aktivaattorit).	

Toimenpiteet yläkoululaisille

Liikkuva koulu ja Move! -hankkeiden toivottiin painottavan toimenpiteissään erityisesti yläkoululaisten kohderyhmää, sillä yläkoululaisten on havaittu tutkimuksissa liikkuvan alakoululaisia vähemmän.

Verrattuna alakouluihin kohdistuviin hakemuksiin yläkouluihin kohdistuvissa hakemuksissa mainittiin:

- **hieman yleisemmin** välinehankinnat ja -lainaamot, istumisen ja paikallaanolon vähentäminen ja oppilaiden vertaisliikuttaminen (esim. välkkäritoiminta).
- **hieman harvemmin** toiminnallinen opetus ja huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö.

Yläkoululaisille kohdennettuja toimia olivat esimerkiksi:

- (Pitkillä) välitunneilla tapahtuvat pelit, tanssit, kuntosali, turnaukset joko ohjattuina tai omatoimisesti. Välinehankinnat ja -lainaamot tukivat välituntien liikunnallistamista.
- Oppilaiden osallistaminen suunnitteluun ja toiminnan järjestämiseen esimerkiksi välkkäri- tai liikuntatutor-toimintaan kouluttamalla ja kannustamalla.
- KouluPT-toiminta Move!-prosessin osana sisältäen liikuntaneuvontaa ja matalan kynnyksen ryhmiin ohjaamista.
- Laji- ja harrastuskokeilut.
- Koulumatkojen liikunnallistaminen huoltajien ja oppilaiden asenteisiin vaikuttamalla ja kampanjoita toteuttamalla.
- Oppituntien tauottamiseen ja aktiivisiin työskentelyasentoihin kannustaminen esimerkiksi asenteita muokkaamalla ja opettajia kouluttamalla.

Toimenpiteet vähän liikkuvien tukemiseksi

Liikkuva koulu ja Move! -kehittämisavustuksilla on tavoitteena tukea erityisesti vähemmän liikkuvien kohderyhmille kohdistettuja toimia liikkumisen ja hyvinvoinnin polarisaation vähentämiseksi. Tutkimuksissa on tunnistettu, että erityisesti osa yläkouluikäisistä, tytöistä ja maahanmuuttajista liikkuu terveytensä kannalta liian vähän.

Hakemuksissa määriteltiin toimia, joilla pyritään tunnistamaan ja tavoittamaan vähän liikkuvia oppilaita. Tunnistamiseen suunniteltiin käytettäviksi mm. Move!-mittaustuloksia, opetuksen ja opiskeluhuollon henkilökuntaa ja uusia rekrytoituja KouluPT:itä/liikuntaneuvoja.

Toimenpiteinä vähän liikkuville suunniteltiin yksilöllistä tai pienryhmämuotoista liikuntaneuvontaa, liikunta- tai harrastusryhmiä ja esimerkiksi lajikokeiluja. Yhteensä 107 hankkeessa laajana tavoitteena oli kehittää kunnan Move!-polkua.

Osassa hankkeista tarkemmat toimenpiteet täsmentyvät oppilaiden toiveiden perusteella. Monissa hankkeissa oppilaiden osallistamiseen tulisi panostaa nykyistä enemmän kaikissa vaiheissa suunnittelusta arviointiin.

Esimerkkihankke: Vähän liikkuvien huomiointi (tiivistetty)

1. Liikuntaneuvonnan laajentaminen kouluikäisiin:

- Kunnan liikunnanohjaaja tarjoaa liikuntaneuvontaa, johon voi päästä opettajan läheteellä tai huoltajan ajanvarauksella.

2. Hyvinvointi- ja liikuntakonsultaatio:

- Liikunnanopettaja tai hyvinvointisuunnittelija järjestää tapaamisia, joissa liikutaan yhdessä ja etsitään sopivaa harrastusta.

3. Kehonhuolto- ja rentoutusvälkät:

- Pitkille välitunneille järjestetään erityisesti vähän liikkuville suunnattuja kehonhuolto- ja rentoutustuokioita.

4. Move!-mittausten seuranta:

- Heikot tulokset saaneiden oppilaiden huoltajiin otetaan yhteyttä. Tarjotaan liikuntakerhoja, liikuntaneuvontaa tai yksilöllistä tukea.

5. Älykellojen lainaaminen:

- Move!-mittausten jälkeen vähän liikkuville oppilaille tarjotaan koulun älykelloja liikkumisen seurannan tueksi.

6. Harrastusmahdollisuuksien kartoitus ja tiedotus:

- Kunnan ilmaiset harrastusmahdollisuudet kartoitetaan ja tiedotetaan oppilaille ja huoltajille.

7. Vanhempien mukaan saaminen:

- Kannustetaan huoltajia tukemaan liikunnallista elämäntapaa, kuten koulumatkojen kulkemista kävellen tai pyörällä. Kehitetään uusia ideoita, kuten harraste-/Move!-stipendi.

KouluPT (Personal trainer) -toiminta

Personal trainer -toimintamallin kehittäminen muodostui yleiseksi toimenpiteeksi lukuvuoden 2024–2025 Liikkuva koulu ja Move! -hankkeissa. Toimintamallia on kokeiltu ja kehitetty aiemminkin Liikkuvan koulun yhteydessä (lue esimerkki: [Personal trainer -toimintamalli Liikkuvassa koulussa 2016](#)).

KouluPT:n työnkuvaan kuului hankkeissa esimerkiksi:

- Auttaa Move!-mittauksiin valmistautumisessa liikuntatunneilla, materiaaleja valmistelemalla ja suunnittelutyöllä.
- Tehdä yhteistyötä koulujen, terveydenhuollon, liikunta- ja nuorisopalvelujen sekä seurojen ja järjestöjen kanssa.
- Tarjota yksilöllistä ja/tai ryhmämuotoista liikuntaneuvontaa esimerkiksi Move!-tulosten perusteella.
- Olla mukana luomassa matalan kynnyksen liikuntaryhmiä ja ohjata olemassa olevien ryhmien pariin.
- Hankkia välituntivälineistöä, toteuttaa välitunti- ja taukoliikuntaa sekä kampanjoita, kouluttaa oppilaita välituntiliikuttajiksi sekä valmistelee materiaaleja ja kyselyjä.
- Kehittää ja vakiinnuttaa toimintaprosesseja.
- Innostaa ja motivoida kokonaisvaltaisesti lapsia ja nuoria terveisiin elämäntapoihin, kuten liikuntaan, hyvään ravitsemukseen ja lepoon.

KouluPT:n työnkuvaesimerkki Liikkuva koulu ja Move! -hankkeissa

KOORDINAATIO

Tekee yhteistyötä ja kehittää prosesseja

Tekee yhteistyötä koulujen, terveydenhuollon, liikunta- ja nuorisopalvelujen sekä seurojen ja järjestöjen kanssa. Selvittää mm. aikatauluasioita, jotta mittaustulokset ovat hyödynnettävissä terveystarkastuksissa.

Tarjoaa esimerkiksi osana Move!-prosessia liikuntaneuvontaa, tai muita tukitoimia erityisesti niille oppilaille, joiden tulokset viittaavat heikentyneeseen fyysiseen kuntoon.

LIIKUNTANEUVONTA

Toteuttaa yksilöllistä ja/tai ryhmämuotoista liikuntaneuvontaa ja/tai matalan kynnyksen liikuntaryhmiä

LIIKKUVA KOULU

Liikuttaa ja motivoi kouluympäristössä laajasti

Rooli laajentuu myös perinteisten Liikkuva koulu -toimintojen järjestämiseen (mm. välituntiliikunta, välkäreiden koulutus). Laajasti koko koulun oppilaiden tukena. On läsnä arjessa.

Toiminnan seuranta, arviointi ja vakiintuminen

Hankkeiden tulee arvioida kehittämistyönsä tuloksia. Hakuilmoituksessa Liikkuva koulu -toimintaa kehittäviä hankkeita kehoitettiin hyödyntämään [Nykytilan arviointi -työkalua](#) toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Move!-prosessia ja liikuntaneuvontaa kehittäviä hankkeita kehoitettiin todentamaan liikuntaneuvonnan vaikutukset ja tekemään ne näkyviksi.

Hankkeiden tavoitteena on kehittää toimintaa, jolla on mahdollisuus vakiintua osaksi koulujen ja kuntien pysyvää toimintakulttuuria. Toimenpiteiden vakiintumiseksi hankkeissa pyrittiin yhteistyörakenteen muodostamiseen, selkeään työnjakoon, aktiiviseen oppilastoimintaan, vastuuhenkilöiden verkostoihin ja toiminnan kirjaamiseen suunnitelmiin. Silti läheskään kaikki hankkeet eivät kuvanneet, millä tavoin toiminnan vakiintumista edesautetaan.

Liikkuva koulu -toiminnan seurannan ja arvioinnin indikaattoreita/mittareita

- Nykytilan arviointi -työkalu
- Kyselyt oppilaille ja henkilöstölle (esim. tyytyväisyys toimenpiteisiin, liikkuminen)
- Palautteet oppilailta ja henkilöstöltä (esim. toiminnallisesta opetuksesta, välituntitoiminnasta)
- Osallistujamäärät
- Toteutettujen aktiviteettien määrät koulupäivien aikana
- Move!-mittausten ja Kouluterveyskyselyjen tulosten muutokset

Move!-prosessin ja liikuntaneuvonnan seurannan ja arvioinnin indikaattoreita/mittareita

- Move!-polun toteutuminen suunnitellusti
- Move!-mittausten yhdenmukaisuus
- Liikuntaneuvontaan ohjattujen määrä
- Liikuntaneuvontaan osallistuneiden määrä
- Muiden palvelujen käyttömäärät
- Käytetyt ohjaustuntimäärät
- Sitoutumisen aste ja palvelujen piirissä pysyminen
- Saavutetut tulokset liikunta-aktiivisuudessa tai osallistumisessa
- Move!-tulokset ja Kouluterveyskyselyjen tulokset

Etelä-Suomen Avi-alueen hankkeet

Hakija	Hanke	Myöntö (€)
Asikkalan kunta	Liikkuva koulu ja Move! (koulu PT) polun kehittäminen Asikkalassa	40 000 €
Aurinkorannikon suomalaisen koulun kannatusyhdistys ry	Liikkuva koulu ja Move! Aurinkorannikon suomalaisessa koulussa	4 000 €
Hattulan kunta	Hattulan PeeTee	32 000 €
Heinolan kaupunki	Toimintakykyinen peruskoululainen: Kestävyyttä, lihaskuntoa ja liikkuvuutta	9 000 €
Helsingin kaupunki	Liikkuva koulu ja Move!	78 000 €
Hollolan kunta	Liikunnan iloa ja riemua Hollolaan	29 000 €
Hämeenlinnan kaupunki	Liikkuva koulu ja Hämeenlinnan Move! -polun vakiinnuttaminen	42 000 €
Imatran kaupunki	Liikkumisen iloa Imatralla!	56 000 €
Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun säätiö sr	Liikkuva koulu ja Move kehittämisavustukset	6 000 €
Kauniaisten kaupunki	Move!-prosessi ja koulu-PT-toiminta	22 000 €
Keravan kaupunki	Boostia oppimiseen ja arkeen	54 000 €
Kotkan kaupunki	Kotkan Liikkuva koulu ja MOVE!	22 000 €
Kouvolan kaupunki	Liikettä Kouvolan peruskouluihin	30 000 €
Lahden kaupunki	Vaikuttava Move! -polku Lahes	81 000 €
Lapinjärven kunta	Liikkuva koulu Tsemppi	5 000 €
Lappeenrannan kaupunki	Perusopetuksen Liikkuva koulu -toiminnan kehittäminen lv 24-25	79 000 €
Lemin kunta	Lemi liikkeelle	12 000 €
Lohjan kaupunki	Liikkuva koulu	30 000 €
Loviisan kaupunki	Aktiiviset oppilaat Loviisassa	28 000 €
Luumäen kunta	Liikkuva koulu ja Move!	17 000 €
Nurmijärven kunta	Hyvää liikkeellä	94 000 €
Orimattilan kaupunki	OLAA – Orimattilassa liikuntakulttuuria aidosti arjessa!	48 000 €
PARIKKALAN KUNTA	Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisavustukset	2 000 €
Porvoon kaupunki	Liikkumisen lumoa ja toimintakykyä porvoalaisille lapsille ja nuorille	28 000 €
Pyhtään kunta	Move! -prosessin ja perusopetusikäisten liikuntaneuvonnan kehittäminen Pyhtäällä	28 000 €
Riihimäen kaupunki	Liikettä yläkouluun	55 000 €
Ruokolahden kunta	Let's move Ruokolahti!	20 000 €
Savitaipaleen kunta	Savitaipale liikkeelle	8 000 €
Sipoon kunta Sibbo kommun	Ilolla liikkeelle	31 000 €
Siuntion kunta	KouluPT toiminnan ja liikuntaneuvontaprosessin kehittäminen Siuntiossa	30 000 €
Taipalsaaren kunta	Liikkuva kouluTaipale	27 000 €
Tuusulan kunta	Suomi liikkeelle -Tuusulan malli	45 000 €
Vantaan kaupunki	Move! your koulu	265 000 €
Vihdin kunta	Move - testauksesta toimintaan	37 000 €
Ypäjän kunta	Hyvin liikkeelle Ypäjällä - Get up and feel good!	16 000 €

Lounais-Suomen AVI-alueen hankkeet

Hakija	Hanke	Myöntö (€)
Euran kunta	Voimaa välkästä	28 000 €
Huittisten kaupunki	Huittisten Move! –polun kehittäminen	6 000 €
Kimitoöns kommun	Move rådgivning	16 000 €
Liedon kaupunki	LietoMove	39 000 €
Naantalın kaupunki	Hyvinvointia Aurinkokaupungin nuorille!	19 000 €
Pargas stad	Saariston nuoret liikkeelle	44 000 €
Porin kaupunki	Yläkoulut liikkeelle	42 000 €
Raision kaupunki	Reipas ja Rento Raisio	45 000 €
Someron kaupunki	SOLIKO - Someron liikkuva koulu	20 000 €
Taivassalon kunta	TaiKu (Taivassalo – Kustavi liikkuva koulu)	22 000 €
Turun kaupunki	Pulssihetkiä perusopetukseen	95 000 €
Ulvilan kaupunki	LiikkuvaUlvila - MOVE!	39 000 €

Itä-Suomen Avi-alueen hankkeet

Hakija	Hanke	Myöntö (€)
Enonkosken kunta	"Kipinää ja sykettä liikkuvuuteen!"	9 000 €
Iisalmen kaupunki	Iisalmen Liikkuva koulu ja kouluPT	34 000 €
Joensuun kaupunki	Liikkuva koulu ja Move!- kehittämisavustukset Joensuun peruskoulut	62 000 €
Juvan kunta	LiiKu jatkohanke	10 000 €
Kangasniemen kunta	SOME sammuu-Lisää liikettä ja sisältöä välitunteihin	8 000 €
Kiteen kaupunki	Move!sta moneksi - Hoksahda liikunnan riemuun!	25 000 €
Kontiolahden kunta	MOVE Kontiolahti!	44 000 €
Kuopion kaupunki	Kuopion Liikkuva koulu	50 000 €
Liperin kunta	Liikettä koulupäivään	30 000 €
Mikkelin kaupunki	Move like Mikkelin	52 000 €
Mäntyharjun kunta	Energistä oppimista!	20 000 €
Pieksämäen kaupunki	Let's MOVE	32 000 €
Polvijärven kunta	Polvijärven liikkuva koulu	17 000 €
Puumalan kunta	Lisää toiminnallisuutta ja liikettä oppitunneille	14 000 €
Tuusniemen kunta	Liikkuva koulu 2024	7 000 €
Vieremän kunta	Koulu PeTe(=personal trainer=pirteyttä elämään terveyttä edistäen)	26 000 €

Länsi- ja Sisä-Suomen Avi-alueen hankkeet

Hakija	Hanke	Myöntö (€)
Akaan kaupunki	Liikkuva koulu Akaassa	30 900 €
Alajärven kaupunki	"Kaikki liikkeelle" - Liikkuva koulu	36 000 €
Alavuden kaupunki	Liikkuva Alavus	17 700 €
CONFIDO Pohjanmaan Kristillinen Kasvatus	Lisää liikkumista välitunneille sekä Move!-prosessin selkeyttämistä	3 000 €
Evijärven kunta	Liikkuva koulu ja move! -polku	9 000 €
Hämeenkyrön kunta	Elintapaohjaus Hämeenkyrön perusopetukseen	18 500 €
Ikaalisten kaupunki	Move! ja Liikkuva koulu kehittämisshanke	28 200 €
Ilmajoen kunta	Liikkuvat koulupäivät kaikille	20 000 €
Joutsan kunta	Aktiivisempia koulupäiviä	3 900 €
Jyväskylän kaupunki	Jyväskylän Liikkuva koulu ja KoulupT -toiminta	135 000 €
Kaskisten kaupunki Kaskö stad	Kaskinen liikkeelle -hanke	35 000 €
Kauhajoen kaupunki	Liikkuva koulu 2	34 900 €
Kauhavan kaupunki	Move all day - liikettä koulupäiviin	58 000 €
Keuruun kaupunki	Koulut liikkeelle	33 000 €
Kihniön kunta	Liikkuvat odotustunnit	9 000 €
Konneveden kunta	Liikkuva koulu ja liikuntaneuvonta Konneveden perusopetuksessa	15 000 €
Korsholms kommun	Korsholms skolor i rörelse/ Liikkuvat koulut Mustasaaressa	34 500 €
Kurikan kaupunki	Lasten liikunnallisten perustaitojen ylläpito	45 500 €
Lapuan kaupunki	Liikkuva koulu ja Move! - Lapua	41 500 €
Laukaan kunta	Hyvinvointia ja liikettä Laukaan yläkouluissa	49 200 €
Malax kommun	Skol-PT	40 800 €
Multian kunta	Liikuntakerhot ja luontoympäristön hyödyntäminen liikuntakerhotoiminnassa ja opetuksessa.	17 000 €
Mänttä-Vilppulan kaupunki	Liikkuvan Taidekaupungin Mestari-teokset	1 900 €
Nokian kaupunki	Nokian Liikkuva koulu ja Move! (Liik-Kiss)	65 900 €
Oriveden kaupunki	Move - Liikettä luokkiin	21 000 €
Pedersöre kommun	Skolan i rörelse och Move i Pedersöre	24 000 €
Pirkkalan kunta	Pirkkalan liikkuvat koulut	45 000 €
Punkalaitumen kunta	Punkalaitumen alakoulujen liikuntapolku	10 000 €
Soinin kunta	Liikkuva koulu ja Move	8 400 €
Tampereen kaupunki	Lupa liikkua - Liikkuva koulu ja Move! -kehitystyö	203 000 €
Toholammin kunta	Toholammin Liikkuva koulu ja Move!	15 000 €
Vaasan kaupunki	LIKKUVA KOULU VAASA "RESTART"	18 000 €
Vesilahden kunta	Liikkuva Vesilahti	65 700 €
Viitasaaren kaupunki	Suomi liikkeelle -ohjelma. Liikkuva Koulu ja Move kehittämissavustukset	27 000 €
Vörå kommun	AKTIV - en skola i rörelse för alla	45 500 €

Pohjois-Suomen Avi-alueen hankkeet

Hakija	Hanke	Myöntö (€)
Alavieskan kunta	Alavieskassa liikutaan!	5 500 €
Hyrnsalmen kunta	KuntoKipinä: Koululaisten Hyvinvointi 360°	28 500 €
Kalajoen kaupunki	Hyvinvointia lasten ja nuorten liikuntaneuvonnalla	42 000 €
Kuusamon kaupunki	Luonnostaan liikkuva koululainen!	98 000 €
Kärsämäen kunta	TuTo liikkeelle	9 000 €
Muhoksen kunta	Liikkuva Muhos	12 000 €
Oulun kaupunki	Hyvinvointia kOuluun 2024-2025	172 000 €
Oulun kristillinen kasvatus ry	GOkris!	34 000 €
Pyhäjoen kunta	Pyhäjoen liikkuva koulu	23 000 €
Siikalatvan kunta	Siikalatvan nuoriso liikkeelle!	29 000 €
Sotkamon kunta	Sotkamo Solisten Liikkeelle -hanke	31 000 €
Ylivieskan kaupunki	Liikkuva Ylivieska ja Move-liikuntaneuvonta 2024-2025	26 000 €

Lapin Avi-alueen hankkeet

Hakija	Hanke	Myöntö (€)
Kemijärven kaupunki	Hillatie liikkeelle	21 000 €
Kemin kaupunki	Kemin Move! -polulta kohti liikkuvampaa kouluarkea	15 000 €
Keminmaan kunta	Keminmaan lapset ja nuoret liikkeelle	29 400 €
Kolarin kunta	Kolarin liikunnalliset koulut	25 000 €
Lapin Yliopisto	Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisavustukset	2 850 €
Muonion kunta	Liikettä koulupäivään	28 050 €
Pelkosenniemen kunta	Liikkuva koulu toiminnan ja Move!-prosessin kehittäminen Pelkosenniemellä	20 700 €
Posion kunta	Posion liikkuva koulu ja Move!	6 050 €
Ranuan kunta	Muuvia Movesta!	15 950 €
Rovaniemen kaupunki	Liikkuva Koulu ja liikuntaneuvonta Rovaniemellä	69 900 €
Rovaniemen steinerkasvatus ry	Liikkuvan koulun kuntokuuri	10 200 €
Savukosken kunta	Korvatunturin koulu liikkumaan	6 000 €
Tornion kaupunki	Liikettä kouluun!	38 400 €

Yhteenvedo 1/2

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi keväällä 2024 Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move! -kehittämisyhteistyöjä yhteensä 4,33 miljoonaa euroa 123 hankkeelle 117 eri kuntaan. Hankkeita käynnistyi 40 prosentissa Manner-Suomen kunnista.

Hankkeiden osallistujatavoite oli kaikkiaan 322 471 oppilasta. Osuus on 58,4 prosenttia Manner-Suomen peruskoulujen vuoden 2023 koko oppilasmäärästä¹. Hankkeiden toimenpiteet vaikuttavat siis yli puoleen koko maan oppilaista.

Hankkeissa kehitetään sekä Liikkuva koulu -toimintaa että Move!-prosesseja. Samanaikaisesti Liikkuva koulu ja Move! -toimintaan kohdistui suurin osa, 77 prosenttia hankkeista. Liikkuva koulu -toiminnan painotus oli useammin vahvempi: 61 prosenttia hankkeista kohdisti toteutuksensa enemmän Liikkuvaan kouluun ja 29 prosenttia Move!-prosessin kehittämiseen. Loput hankkeista kohdistuivat molempiin saman verran.

Hankkeiden kokonaiskustannuksista 65 prosenttia budjetoitiin palkkoihin ja palkkioihin. Move!-hankkeissa palkkoihin suunnattiin keskimääräistä enemmän ja Liikkuva koulu -hankkeissa puolestaan välinehankintoihin ja koulutuksiin. Move!-hankkeissa palkkakustannusten suureen osuuteen vaikutti erityisesti KouluPT:iden palkkaaminen.

Hakemuksissa kuvatuissa toimenpiteissä Liikkuva koulu -toiminta ja Move!-prosessin kehittäminen tukivat usein toinen toisiaan.

Liikkuva koulu -toimintaa kehitettiin useimmin välitunneilla, tapahtumissa ja oppitunneilla toiminnallisen opetuksen ja tauottamisen muodoissa. Poikkihallinnollinen yhteistyö tuki kehittämistä.

Move!-prosessia kehittävässä hankkeissa Move!:n antaman tiedon hyödyntäminen eri oppilaiden liikkumisen tukemisessa ja yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa olivat keskeisiä toimia. Oppilaille tarjottiin

usein liikuntaneuvontaa sekä kannustettiin osallistumaan liikunta- ja harrastusryhmiin.

OKM:n hakuilmoituksessa määriteltiin, millaisia asioita Move!-prosessia kehittävässä hankkeissa tuli huomioida ja mitkä ovat Liikkuva koulu -toiminnan menestystekijät.

Move!-prosessia kehittävässä hankkeissa huomioitiin hakuilmoituksen mukaisesti moniammatillisuus, perusopetuksen ja kouluterveydenhuollon yhteistyö, liikuntaneuvonnan tarjoaminen ja Move!-tiedon hyödyntäminen. Sen sijaan harvoin oli huomioitu tulosten hyödyntäminen yhteisöllisen opiskeluhuollon työskentelyssä, vuorovaikutus kotien kanssa Move!-mittauksista, oppilaiden osallistaminen Move!-prosessin kehittämiseen ja Move!-prosessin kirjaaminen suunnitelmiin ja ohjaaviin asiakirjoihin.

[jatkuu seuraavalla sivulla]

¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Opiskelijat ja tutkinnot [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-7644. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 18.11.2024].
Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/opiskt>

Yhteenveto 2/2

Liikkuva koulu -toiminnassa oli huomioitu tunnistetuista menestystekijöistä yhdenvertaisuuden edistäminen, istumisen vähentäminen, liikkumisen mahdollisuuksien kehittäminen, tapahtumien ja tempausten hyödyntäminen, oppilaiden aktiivisuus ja osallisuus välituntitoiminnan keinoin sekä poikkihallinnollinen yhteistyö. Melko harvoin suunniteltiin toiminnan kirjaamista, teknologian hyödyntämistä, tutoropettajatoimintaa, koulumatkojen liikunnallistamista, liikuntatilojen käyttöä opetuksesta vapaina aikoina ja hankkeen sisäisen yhteistyön vahvistamista.

Liikkuva koulu ja Move! -hankkeiden toivottiin painottavan toimenpiteissään erityisesti yläkoululaisten kohderyhmää, sillä yläkoululaisten on havaittu tutkimuksissa liikkuvan alakoululaisia vähemmän.

Yläkoulut tai yhtenäiskoulut olivat yhtenä kohderyhmänä lähes kaikissa hankkeissa (119 hanketta, 97 %).

Yläkouluissa suunniteltiin alakouluihin verrattuna yleisemmin välinehankintoja ja välinelainaamoja, oppituntien tauottamista ja oppilaiden vertaisliikuttamista (esim. välkkäritoimintaa). Alakouluja harvemmin suunniteltiin toiminnallisen opetuksen lisäämistä tai huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Vähän liikkuvien kohderyhmälle suunniteltu yleisin toimi oli liikuntaneuvonta. Oleellinen osa prosessia oli tunnistaminen, johon hyödynnettiin yleisimmin Move!-tuloksia. KouluPT:t tai muilla nimikkeillä palkatut koulujen liikuntaneuvojat olivat uusi resurssi, joiden palkkaamiseen ja työn muotoiluun hanke monissa kunnissa keskittyi. KouluPT:iden rooli tunnistettiin usein kolmijakoiseksi. Se sisälsi koordinoivaa ja kehittävää työtä, liikuntaneuvontaa ja yksilöllistä tukea sekä koko koulun liikunnallista toimintakulttuuria jalkauttavaa ns. perinteistä Liikkuva koulu -työtä.

Toimenkuvat olivat toisinaan niin laajoja, että liikkeelle lähdettiin ensimmäisenä hankekautena yhdestä osa-alueesta.

Valtionapuviranomainen velvoittaa rahoittamiltaan hankkeilta oman toiminnan ja vaikutusten tarkastelua. Oikeanlaiset ja ajoissa valitut käytännönläheiset indikaattorit ja mittarit auttavat arvioinnin toteuttamisessa.

Liikkuva koulu -toiminnassa yleisin käytetty suunnittelun ja arvioinnin mittari oli Nykytilan arviointi -työkalu. Toisiksi yleisin mittari oli oppilaskysely. Indikaattoreina käytettiin usein tyytyväisyyttä toimintaan ja pitkällä tähtäimellä vaikutuksia seurattiin Move!-tulosten ja Kouluterveyskyselyn tulosten muutoksista. Move!-prosessin ja liikuntaneuvonnan seurannassa ja arvioinnissa noudatettiin usein liikuntaneuvonnan valtakunnallisia suosituksia silloin kun mittarit oli valittu. Kuitenkin suuri osa hankkeista ei kuvannut millä tavoilla vaikutuksia arvioidaan hankkeen jälkeen tai kuinka toimenpiteiden vakiintumista seurataan.

elämäntavan opettajien toimintakyky oppituntien aktiivisuutta yhdessä liikkuminen
erilaisia perheet luoda nuoret move
hyvinvoinnin kehittää kunnan kautta nuorten yhteistyö kehitetään
toimintamalli koulupäivän mukaan esimerkiksi liikkuva koulu
hyvinvointialueen henkilökunnan kehittämisen lasten lisätä erityisesti liikkumaan
toimintakulttuuri vähän liikkuvat lisätä kaupungin henkilöstön
yläkoulun tukea osallisuus edistää hankkeessa

Liikkuva koulu

Sanapilvi yleisimmistä esiintyneistä tavoitesanoista Liikkuva koulu ja Move! -hankehakemuksissa.

Lisätietoja:

Kirjoittajat: etunimi.sukunimi@jamk.fi

Liikkuvat-kokonaisuuden seuranta: <https://www.jamk.fi/fi/tutkimus-ja-kehitys/tutkimus/liikunnan-strateginen-tieto-ja-tutkimus>

Viittausohje: Turunen, M. & Kukko, T. (2024). *Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisavustukset*. Hankkeiden seuranta ja arviointi. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Likes.